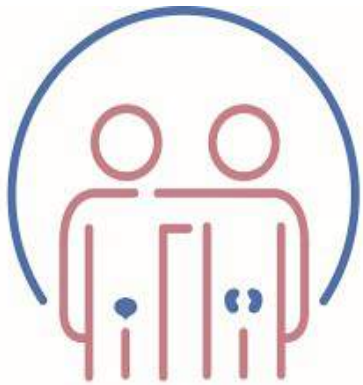

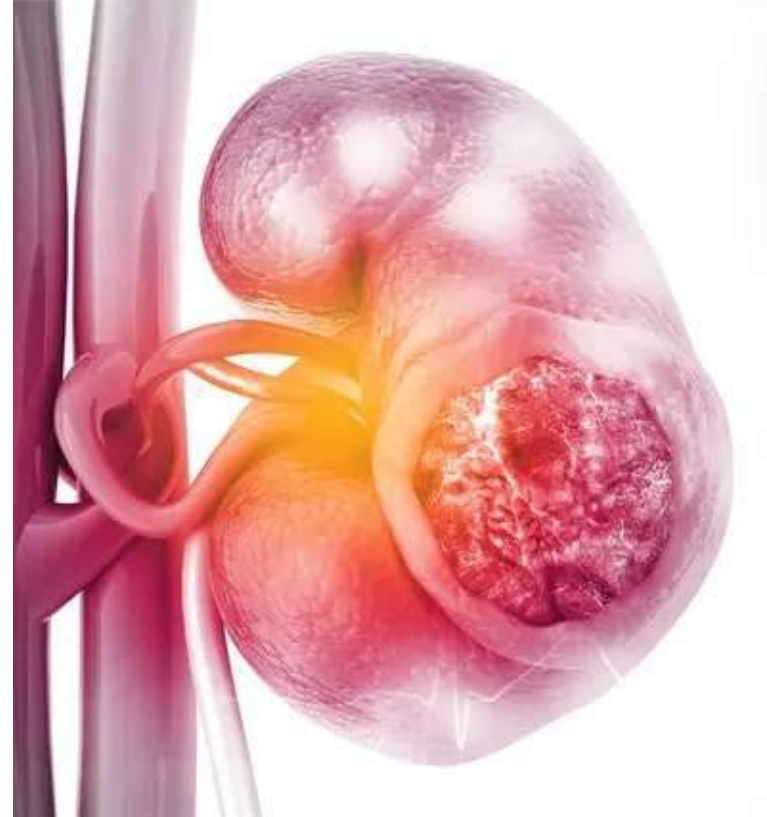
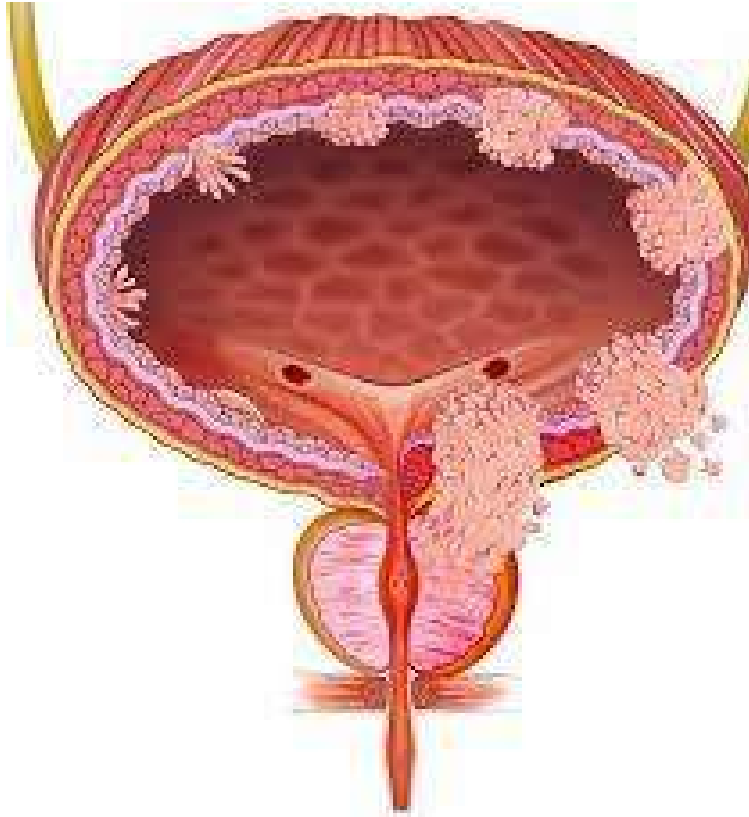
Bijwerkingen van behandelingen bij nier- en blaaskanker

Dr. Britt Suelmann

Internist-Oncoloog (expertise nier-en blaaskanker)

B.B.M.Suelmann@umcutrecht.nl

Elke tumor is “uniek”

Blaaskanker

Lokale blaaskanker (spierinvasief)

Operatie van de blaas (cystectomie)

Bestraling van de blaas (radiatie)
Met/zonder chemotherapie

Nierkanker

Lokale nierkanker

Verwijdering van de nier (nephrectomie)

Radiofrequente ablatie (RFA)

Cryoablatie

Bestraling (radiotherapie)

Blaaskanker

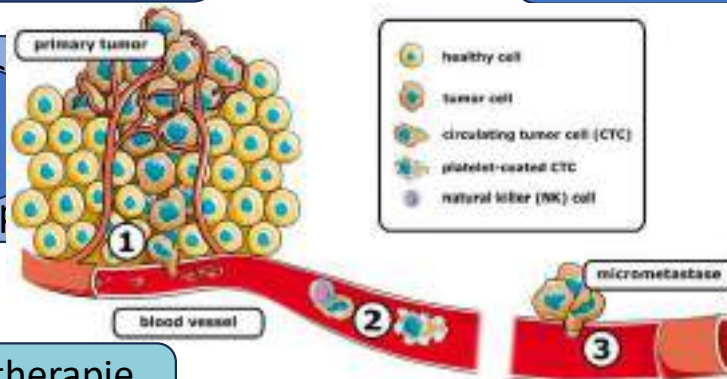

Lokale blaaskanker (spierinvasief)

“Lokale” behandelingen

Voorbehandeling met chemotherapie
(gemcitabine-cisplatin of ddMVAC)

Nabehandeling met immuuntherapie
(nivolumab)

Nierkanker

Lokale nierkanker

“Lokale” behandelingen

Cryoablatie

straling (radiotherapie)

Nabehandeling met immuuntherapie
(pembrolizumab)

Blaaskanker

Uitgezaaide blaaskanker

Chemotherapie

- Cisplatine + gemcitabine
- Carboplatine + gemcitabine

Onderhoudsbehandeling immuuntherapie
(avelumab) 1 jaar

Immuuntherapie (pembrolizumab)

Doelgerichte behandeling
(enfortumab-vedotin)

Nierkanker

Uitgezaaide nierkanker

Immuuntherapie

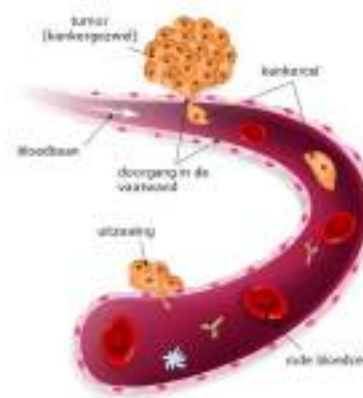
- Ipilimumab + nivolumab

Doelgerichte behandeling

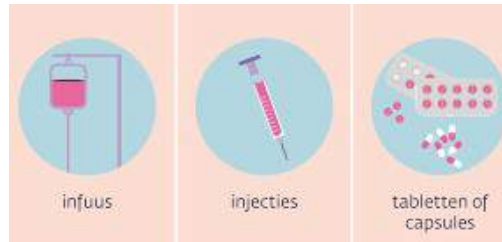
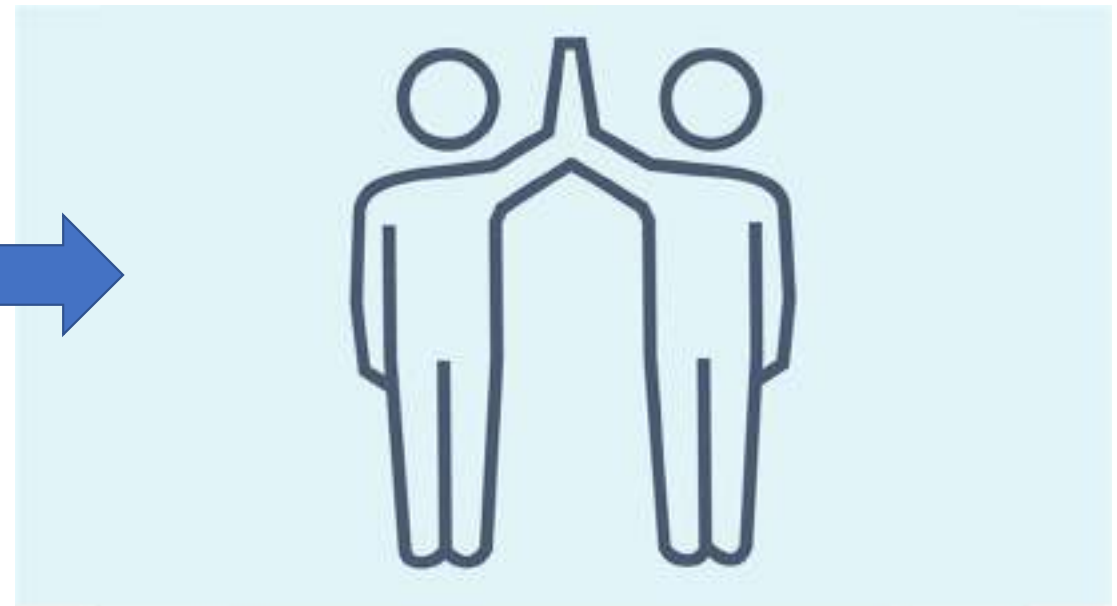
- Sunitinib, pazopanib, cabozantinib

Combinatie van immuuntherapie met doelgerichte behandeling

- Pembrolizumab + axitinib
- Nivolumab + cabozantinib
- Pembrolizumab + lenvatinib

“Oncologische behandeling op maat”

- 1) Chemotherapie
- 2) Immunotherapie
- 3) Doelgerichte behandeling

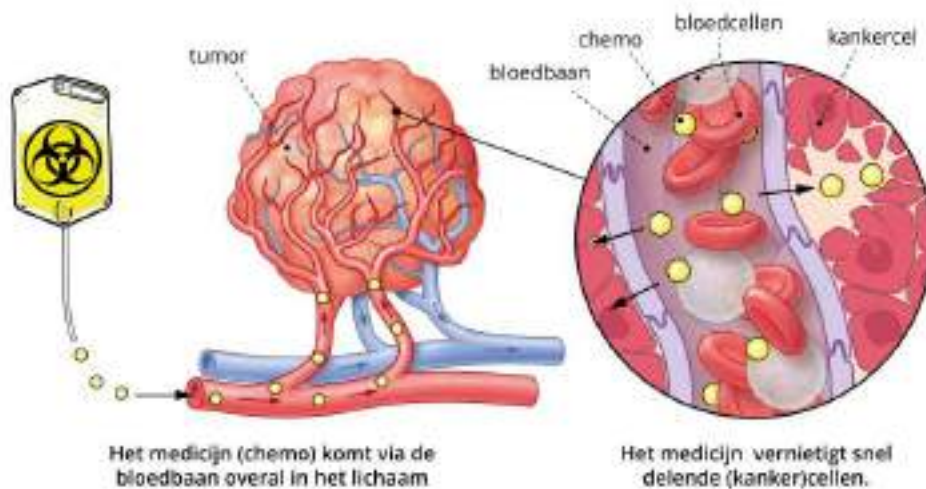
1) Chemotherapie

Medicijnen die als “doel” hebben om snel delende cellen in het lichaam te vernietigen

Kankercellen zijn snel delend
(net als slijmvlies, haar- en bloedcellen)

Gezonde cellen herstellen zich na het starten van de behandeling sneller dan kankercellen

Bijwerkingen chemotherapie

- Bloedarmoede
- Toegenomen kans op infecties
- Slecht helende wonden

- Schade aan bloedvaten
(hoge bloeddruk, hart/herseneninfarcten)
- Trombose

Bijwerkingen chemotherapie

- Bloedarmoede
- Toegenomen kans op infecties
- Slecht helende wonden

- Schade aan bloedvaten

“Syndroom van Raynaud”

- Schade aan bloedvaten
(hoge bloeddruk, hart/herseneninfarcten)
- Trombose

Bijwerkingen chemotherapie

- Bloedarmoede
- Toegenomen kans op infecties
- Slecht helende wonden

Vermoeidheid/malaise

Misselijkheid/overgeven

Concentratie/
geheugenstoornissen

- Schade aan bloedvaten
(hoge bloeddruk, hart/herseneninfarcten etc)
- Trombose

Verminderde eetlust,
gewichtsverlies

Snel blauwe plekken

Gedragsveranderingen,
toegenomen emoties

NB: bijwerkingen vaak “cyclisch”

Voorkomen/tegengaan van bijwerkingen

- Anti-emetica (medicatie voor misselijkheid)
 - Metoclopramide of domperidon
 - Ondansetron of granisteron (let op obstipatie!)
 - Emend
 - Dexamethason
- Bloedtransfusies
- Groeifactor-stimulatoren (Neulasta, Neupogen)
- “Gericht” gesprek en lichamelijk onderzoek in spreekkamer (voor start van de chemokuur)

“Verlichting” van bijwerkingen: *wat kan jezelf doen?*

- Blijven bewegen!
- “Vitamine-rijk” blijven eten
 - Vitamine B12 -, foliumzuur- en ijzerhoudende producten
 - Vitamine D komt uit zonlicht!
- Houdt de maag gevuld (de hele dag)
- Eet/drink kleine porties
- Vermijdt etensluchten
- Neem rust als je lichaam daar om vraagt
- Wees voorzichtig met mensen in de omgeving die ziek zijn
- Kleedt je warm aan

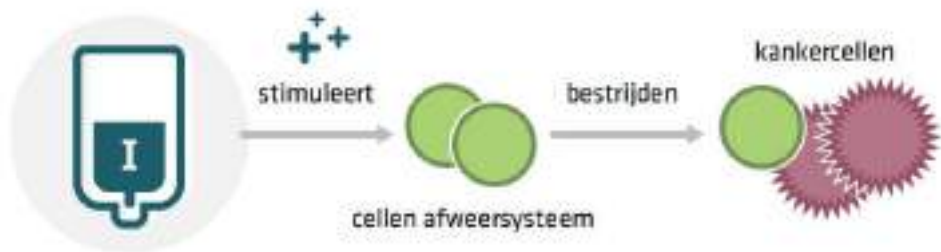
“Verlichting” van bijwerkingen: *wat kan jezelf doen?*

- Blijven bewegen!
- “Vitamine-rijk” blijven eten
 - Vitamine B12 -, foliumzuur- en ijzer
 - Vitamine D
- Houdt de
- Eet/drink
- Vermijdt etensluchten
- Neem rust als je lichaam daar om vraagt
- Wees voorzichtig met mensen in de omgeving die ziek zijn
- Kleedt je warm aan

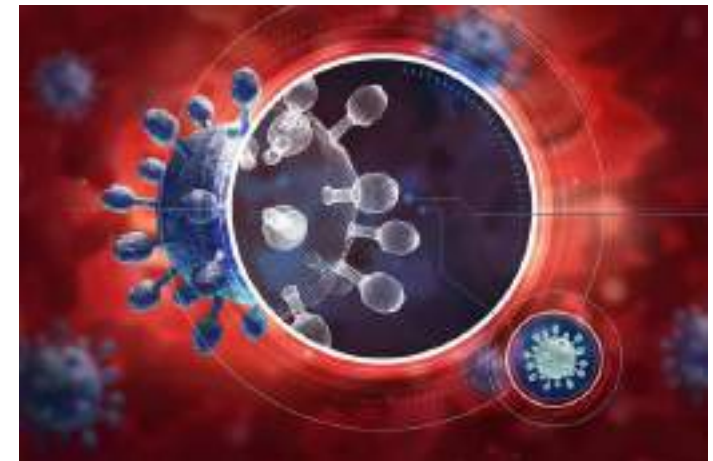
Kies/bepaal wat “goed” voor jou voelt als patiënt
Blijf bij jezelf!

2) Immunotherapie

Voorbeelden van immunotherapie:

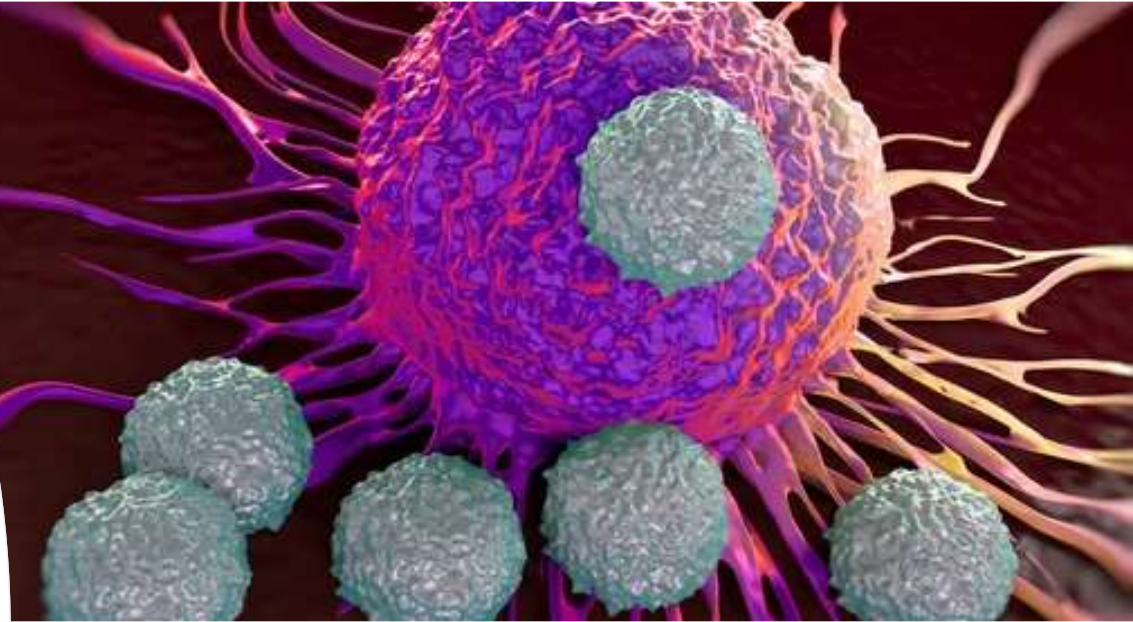
- Nivolumab
- Pembrolizumab
- Ipilimumab
- Durvalumab
- Tremelimumab

Stimulatie van “eigen” immuunsysteem

Immuuntherapie

- Stimulatie van eigen immuunsysteem duurt $\approx$ weken
- Bijwerkingen afhankelijk van activatie immuunsysteem
 - (lichte) koorts, koude rillingen
 - droge huid, jeuk
 - spierpijn / gewrichtspijn (stijfheid)
 - vermoeidheid

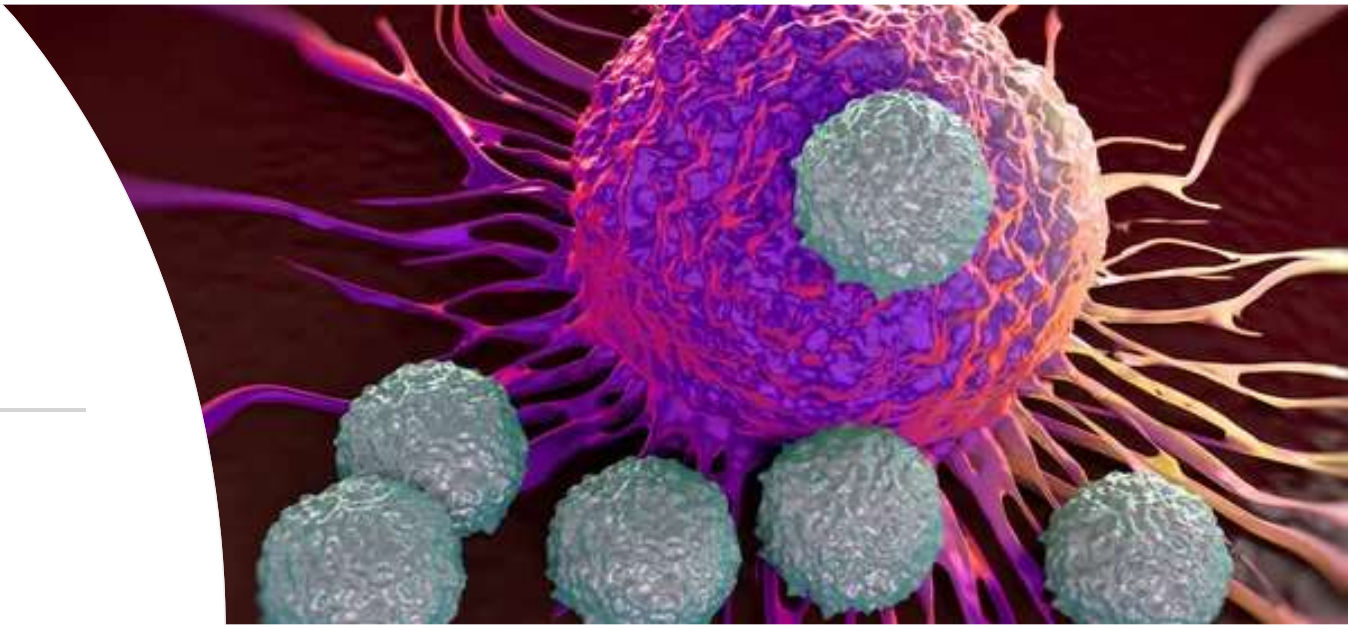

Immuuntherapie

- Stimulatie van eigen immuunsysteem duurt $\approx$ weken
- Bijwerkingen afhankelijk van activatie

Het immuunsysteem kan alleen “opkomen” als het immuunsysteem fit genoeg is!

verminderd

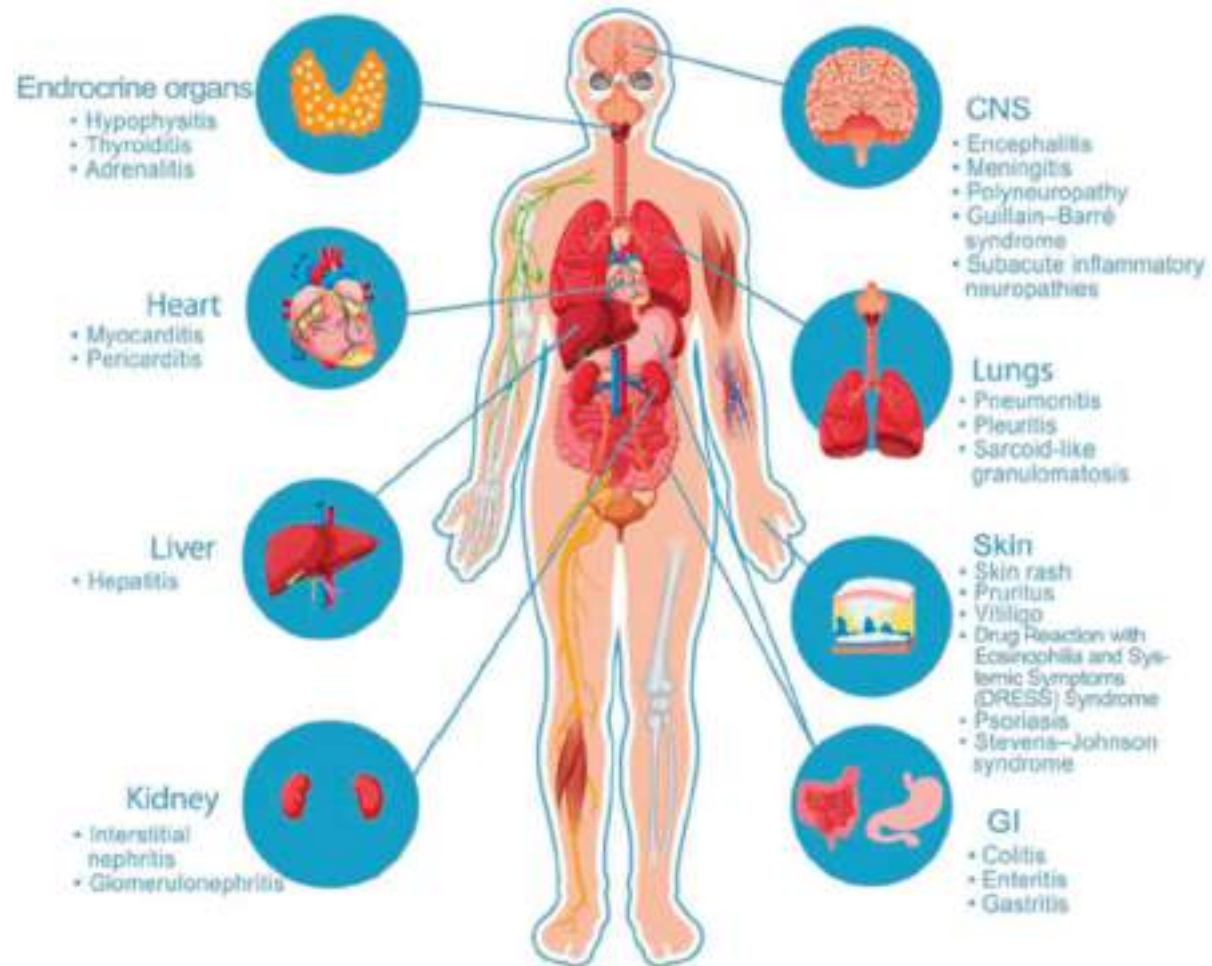

Bijwerkingen immuuntherapie

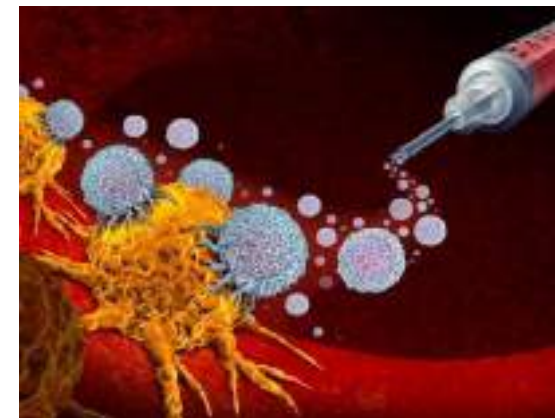
“Overactivatie” van het immuunsysteem

Bijwerkingen immuuntherapie

Bijwerkingen immuuntherapie

- Medicatie gericht op ↓ activatie immuunsysteem
 - Prednison of dexamethason (in hoge doseringen!) via tabletten/infuus
 - “Hormoon” crèmes/zalven, “Hormoon” injecties
- Indien onvoldoende werking van prednison/dexamethason: medicatie die het immuunsysteem verder onderdrukken (bv cellcept)
- “Ondersteunende” medicatie
 - Loperamide (diarree-remmer)
 - Pijnstilling
 - Medicatie voor schildklier, bijnier etc

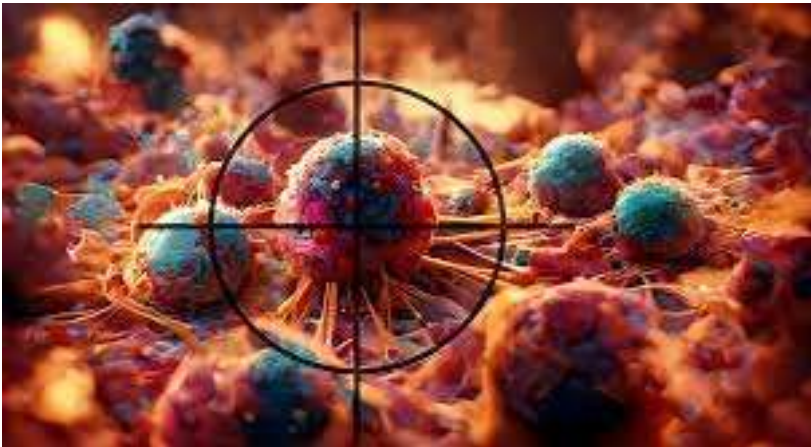
Bijwerkingen immuuntherapie

- Intensieve begeleiding door internist-oncoloog, verpleegkundig specialist en oncologieverpleegkundigen
- Zorg voor een goede voorbereiding “wat kan je verwachten?”
- Geef aan als er nieuwe klachten zijn t.t.v. behandeling, maak tijdig melding

3) Doelgerichte therapie

(tyrosinekinase-remmers, enfortumab-vedotin)

“Gerichte” behandeling tegen kankercellen
(niet alle goede cellen in het lichaam worden aangevallen)

Groot deel van medicatie in tabletvorm

Bijwerkingen doelgerichte therapie

- Vermoeidheid, energieverlies
- Klachten van de mond/keel
- Maag/darmklachten
 - Misselijkheid, braken, diarree
 - Krampen, rommelingen in de buik
- Huidafwijkingen
- Schade aan bloedvaten, hypertensie
- Haarverkleuring
- Vermindering van bloedcellen
- Nier/leverfunctie problemen

Bijwerkingen doelgerichte therapie

- Probeer de conditie goed te houden!
- Houdt de maag gevuld (*over de hele dag*)
- Bij mondklachten:
 - Spoelen met gember –of kamillethee
 - Dexamethason mondspoeling
 - Goede mondhygiëne
- Houdt de huid goed “vet” (*cetomacrogol/vaseline crèmes*)
- Behandeling van hoge bloeddruk
- Bij diarree: diarree-remmer (loperamide)
- Meldt uw klachten laagdrempelig bij uw behandelend specialist!
 - Dosisreducties van medicatie zijn mogelijk!

Diverse behandelingen, diverse volgordes, diverse combinaties

The more, the better?

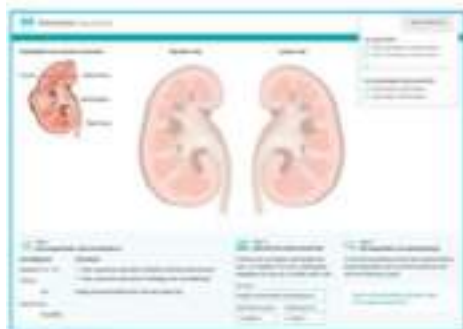

1. Optie gesprek

Zorgverlener reikt keuzehulp uit

2. Time-out

Patiënt gebruikt keuzehulp

3. Keuze gesprek

Samen beslissen

Nierkanker keuzehulp

Uitgezaaide nierkanker keuzehulp

*It's not what happens,
it's how you handle it!*

Wij zijn er voor u en uw naasten!